

УДК 657.1:640.43

Кирильєва Людмила

к.е.н, доцент

Янчев Андрій

докторант

Кирильєва Дарія

аспірант

Харківський державний університет харчування та торгівлі

м. Харків

ОБЛІК В ПІДПРИЄМСТВАХ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ (РЕСТОРАНИ) ПРИ ЗАСТОСУВАННІ НОВІТНІХ ІНФОРМАЦІЙНО-РОЗРАХУНКОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Анотація

У статті розглянуто організаційні та методичні аспекти обліку розрахунків з клієнтами ресторанного бізнесу через термінал.

***Ключові слова:** ресторанний бізнес, облік, витрати, платіжний термінал, еквайрінг, еквайр, сліп.*

Вітчизняний ресторанний бізнес в умовах сьогодення набуває статусу провідної галузі індустрії гостинності в межах українського господарювання. На сучасному ринку з'являються повносервісні ресторани високого рівня розвитку, поряд із якими функціонують спеціалізовані підприємства зі скороченим набором послуг і страв. Отримує розвиток індустрія кейтерингу (ресторани виїзного обслуговування). «Ресторани - це особливий тип підприємств громадського харчування, якому притаманні найвищі вимоги щодо комфорту, якості обслуговування й асортименту пропонованих страв та режиму роботи» [1]. Слід відзначити, що керівники закладів повинні пам'ятати і про організацію заходів щодо комфорту та зручності розрахунків клієнтів за надані послуги.

В Україні традиційною формою розрахунків в підприємствах індустрії гостинності залишалася готівкова форма. Однак ринок електронних платежів стрімко набирає обертів. Як зазначає Кравчук В. та Прем'єрова О. «безготівкові розрахунки коштують суспільству менше» [2]. З 2012 року підприємства індустрії гостинності відповідно до нового п. 14.19 ст. 14 Закону України «Про платіжні системи і переказ коштів в Україні» [3] зобов'язані забезпечити можливість здійснення розрахунків за продані товари (надані послуги) з використанням електронних платіжних засобів.

Перевагою розрахунків банківськими платіжними картками (БПК) є максимальне наближення у часі моментів сплати та зарахування грошей на поточний рахунок ресторану. До недоліків розрахунків БПК в практичній діяльності підприємств ресторанного бізнесу є відсутність можливості відкликати операцію.

Однією з основних цілей обліку розрахунків в індустрії гостинності залишається формування повної та достовірної інформації про транзакційні операції в облікових регістрах та фінансовій звітності для забезпечення потреб системи управління підприємств, що використовують у своїй діяльності новітні

інформаційно - розрахункові технологій.

Практика використання платіжних карт для розрахунку за власними потребами в господарській сфері діяльності набуває масової розповсюженості з кожним роком. Та незважаючи на швидке зростання кількості платіжних карток та торгових терміналів, Україна відстає в розвитку ринку інфраструктури. Застосування підприємствами ресторанного господарства платіжного банківського терміналу дозволить бути стабільно конкурентоспроможним суб'єктам бізнесу в сфері індустрії гостинності. Інформування гостей щодо їхньої комфортної можливості використовувати платіжну карту замість готівкових грошей сприяє формуванню позитивного іміджу й престижу ресторанного закладу.

Платіжний термінал - електронний пристрій, призначений для здійснення платіжних операцій, отримання довідкової інформації і друкування документа за операцією із застосуванням спеціального платіжного засобу. Завдяки терміналам у вітчизняній економіці з'явилась можливість здійснювати юридичними особами еквайринг - діяльність щодо технологічного, інформаційного обслуговування суб'єктів господарювання і здійснення операцій з видачі готівки користувачам спеціальних платіжних засобів, які не є клієнтами емітента, а також проведення розрахунків з ними за операції, які здійснені із застосуванням спеціальних платіжних засобів [4].

Порядок розрахунків покупців (клієнтів) та їх оплати БПК наочно показано на рис. 1.

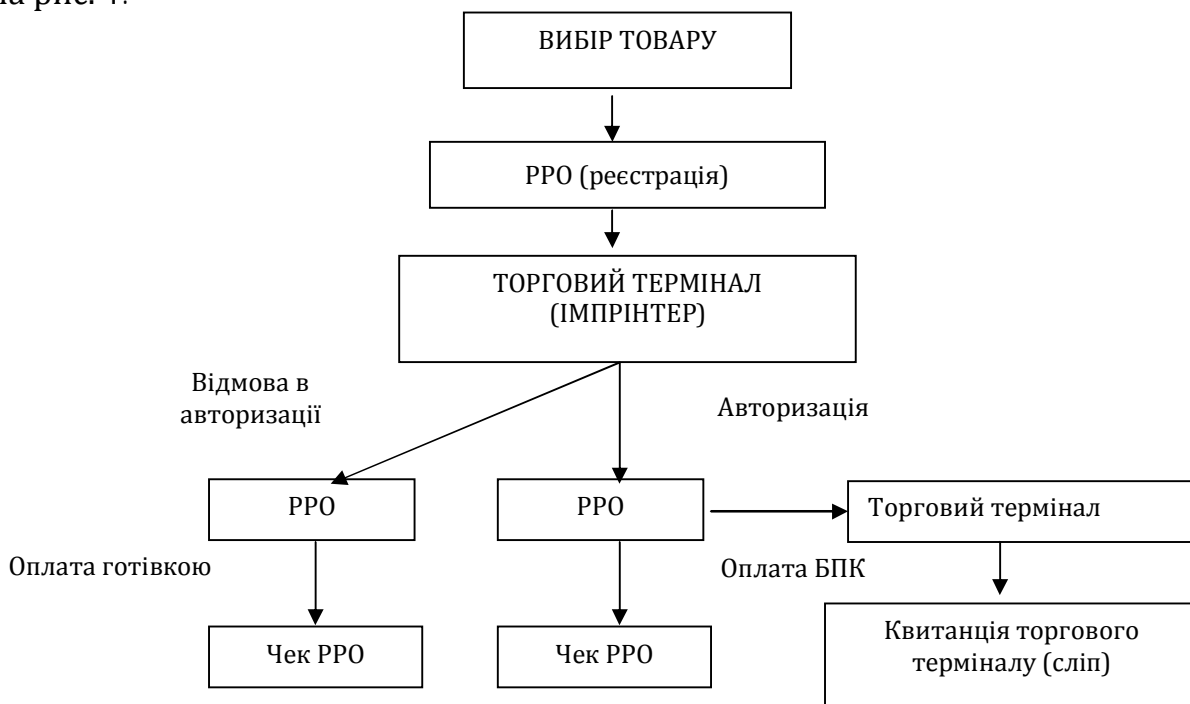

Рис. 1. Порядок продажу товарів та їх оплати БПК [5]

Для відображення господарської операції на рахунках бухгалтерського обліку необхідно враховувати специфіку надходження торговельної виручки на рахунки в банках. Важливим в організації обліку розрахунків є і реєстрація та зберігання первинних документів - сліпів. Документи за операціями з

використанням спеціальних платіжних засобів мають статус первинного документа та можуть бути використані під час урегулювання спірних питань. Сліп - паперовий документ, що підтверджує факт операції з використанням платіжної картки і має набір даних щодо цієї операції та реквізити платіжної картки. Термін зберігання первинних документів в різних банках-еквайрах від 3 до 5 років. Готівка, що списується з платіжної картки, одразу на рахунок підприємства не поступає. Тому доцільно відображати її за Дебетом рахунку 333 «Грошові кошти в дорозі в національній валюті» та Кредитом 331 «Грошові документи в національній валюті». Для організації управлінського обліку необхідно враховувати структуру суб'єкта господарювання – в разі, якщо це мережа ресторанів, то для більш комфортного ведення обліку й відстеження надходження готівки на рахунки підприємства слід відкривати аналітичні субрахунки рахунку 333 «Грошові кошти в дорозі в національній валюті» за кожним структурним підрозділом мережі.

Наслідки переходу на безготівкові розрахунки гаряче обговорюються. Адже використання будь яких платіжних інструментів включає прямі та непрямі витрати. Прямими витратами фактично є комісія, що стягується постачальниками фінансових послуг. Непрямими є витрати, пов'язані зі складністю операційних процесів, швидкістю операцій, ризиком і невизначеністю, а також альтернативні витрати покупців та продавців. Згідно договорів між суб'єктом господарювання та банком-еквайром можливі й інші відрахування з виручки на користь власника платіжної картки – гостя ресторанного закладу. Облік розрахунків клієнтів за надані послуги ресторану при застосуванні терміналу наведено в таблиці.

Таблиця 1

Облік розрахунків клієнтів за надані послуги ресторану

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	Відображено дохід від реалізації послуг, оплачених БПК (оформлений сліп)	331 «Грошові документи в національній валюті»	703 «Дохід від реалізації послуг»
2	Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ	702 «Дохід від реалізації товарів»	641 ПДВ «Розрахунки за податками»
3	Передано банку розрахункові документи (сліпи)	333 «Грошові кошти в дорозі в національній валюті»	331 «Грошові документи в національній валюті»
4	Зараховано на поточний рахунок кошти за вирахуванням суми комісійної винагороди банку	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	333 «Грошові кошти в дорозі в національній валюті»
5	Включено до витрат на збут суми комісійної винагороди банку	931 «Витрати на збут/комісія банку»	333 «Грошові кошти в дорозі в національній валюті»
5	Включено до витрат на збут суми акційних відсотків покупцю	932 «Витрати на збут/акційні відсотки покупцю»	333 «Грошові кошти в дорозі в національній валюті»

Таким чином, розрахунки через термінал в ресторанному бізнесі є сучасними та комфортними для клієнтів. Організація обліку при застосуванні новітніх інформаційно-розрахункових операцій дозволить підприємствам

індустрії гостинності оперативно отримувати інформацію про надходження грошових коштів з урахуванням структури об'єкта господарювання, забезпечить правильне документування сліпів (інформація про операції з використанням платіжної картки), посилить процес контролю та регулювання витрат на збут в розрізі наданих акційних відсотків покупцю та суми комісійної винагороди банку.

Список використаних джерел

1. Нечаюк, Л.І. Готельно-ресторанний бізнес-менеджмент [Текст] : навчальний посібник / Л.І. Нечаюк, Н.О. Телеш. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 348 с
2. Кравчук, В. Ринок карткових платежів України: міжнародний досвід та національне регулювання [Текст] : аналітичний звіт / В.Кравчук, О. Прем'єрова . – К.: АДЕФ, 2012. – 60 с.
3. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні : за станом на 10.04.2014 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України; Закон від 05.04.2001 № 2346-III. – Режим доступу : zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2346-14. – Заголовок з екрана (дата звернення 10.04.2014 р.).
4. Про здійснення операцій з використанням спеціальних платіжних засобів : за станом на 10.04.2014 / Національний банк; Постанова, Положення, Повідомлення [...] від 30.04.2010 № 223. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0474-10>. – Заголовок з екрана (дата звернення 10.04.2014 р.).
5. Котенко, Л.М. Облік товарних операцій в підприємствах торгівлі та ресторанного господарства [Текст] : навч. посіб. / Л.М. Котенко, Н.В. Манжос, Н.В. Бойченко. – Харків: ХДУХТ, 2008. – 323с.

